

Fofr z kopce		
datum / číslo	02.04.2007 / 239951	Vytisknout Přečíst později
autor	Paulart	Je v oblíbených
kategorie	Haiku	
upřesnění kategorie		
sbírka	Dílo není zařazeno v žádné sbírce.	
zobrazeno	166x	[seznam]
reg. / anonym. čtenářů	39 / 53	[seznam]
počet tipů v oblíbených	2 0x	Dát tip [seznam] Přidat dílo k oblíbeným [seznam]
do výběru zařadil	Zatím nikdo.	
zařazeno do klubů	Dílo není v žádném klubu.	
Fofr z kopce		
<i>Svistot pláštů - roztržená cyklistova kapsa se třepotá.</i>		

Názory čtenářů

02.04.2007 20:53:14 Skafararix

Hmmm...a teraz neviem ci je to cestinou. Plášťom myslis plášť na kolese a "kapsou" dušu na kolese. Alebo som úplne mimo. Ale ak som mimo tak mi to haiku nedava zmysel...

A musim priznat, ze mi tam chyba rytmus. Akoby nespravne (pre mna) poradie sloh...Neviem...

02.04.2007 20:55:34 Paulart

Plášť myslím na kole, kapsa je ovšem na bundě cyklisty, roztržená, tedy se třepotá.

02.04.2007 21:05:54 Skafararix

Tak je tak ako som myslel s tym plastom. Vychodzi obraz pekny a priam haikuovsky, no so stvarnenim nie som spokojny. Narocny som.

"roztržená cyklistova kapsa" - druhy vers znie trochu krcovite, neohrabane...

02.04.2007 Paulart
21:09:54

Což to je dobře, že jsi náročný. Takového já potřebuju pro radu. Ještě se na to podívám.

02.04.2007 Skafararix
21:14:40

Som si povedal, ze treba byt "zly". Dost bolo skrabania sa za vajcáá:)

02.04.2007 Paulart
21:18:45

Inu, možná, že cyklista bude fofrem "v koši" :-)

02.04.2007 Oldjerry
21:21:52

haiku = Nejznámější forma japonské poezie, lyrický útvar obvykle s přírodní tematikou, tvořený nerýmovaným zvukomalebným trojverším s počty znaků (slabik) 5-7-5. To je ta nejjednodušší definice haiku....

02.04.2007 A_Looney
21:27:25

ale žádné haiku, ani náhodou haiku

02.04.2007 Skafararix
21:31:17

Ano Oldjerry je...ale ako isto vies nie vzdy su zakladne definicie vobec na nieco.

Myslím ze to co spominas ze definicia ci opis klasického haiku z 18.storocia....

02.04.2007 Bert_Hoffman
21:56:57

bože, toje blábol všech blábolů

02.04.2007 Sasak
21:56:58

Nevim jestli to je nebo není Haika, ale ducha Haiky to určitě má, klobouk doů.

02.04.2007 abbe
22:39:08

paulart
třepající-se roztržená kapsa pláště cyklisty
má daleko do "japonské romantiky"
tví hájci jsou čím dál
tím sušší

ša-gej
kde jsi ty?

02.04.2007 abbe
22:42:28

paulart
třepající-se roztržená kapsa pláště cyklisty

má daleko do "japonské romantiky"
tví hájci jsou čím dál
tím sušší

ša-gej
kde jsi ty?

02.04.2007
23:32:48

Oldjerry

Skafararix - ano, máš pravdu haiku je stará věc, takže navrhuji aby se ty nové a moderní pojmenovaly novými a moderními názvy. Nikoho ani nenapadne, aby volný verš svévolně nazval třeba znělkou, sonetem. Neúcta k tradicím je ošidná... a žádné hloupé řeči namyšlené buchtičky na tom nic nemění...

03.04.2007
00:03:17

Dero

Oldjerry: Pronešl jsi zajímavý argument, budu ho citovat: "*Nikoho ani nenapadne, aby volný verš svévolně nazval třeba znělkou, sonetem.*"

Řekl bych, že to bude právě proto, že sonet má pevně daná formální pravidla, která jsou ukotvena v našem jazyce. Našli se tací, kteří se sonet pokoušeli psát volným veršem. Našli se tací, kteří soustavně porušovali formu znělky (pokud nepočítám poměrně časté vynechávání poslední strofy). Literárně však jejich díla jakožto sonety nepřežila.

Ohledně haiku mluvíme častěji o aktualizaci obsahu než formy. Přesto už jsem tu jednou vysvětloval, proč si myslím, že tradiční forma 5-7-5 není pro český jazyk závazná. Japonská a česká sylabotónická soustava se výrazně liší. V haiku se pro počítání 5-7-5 používá tzv. zvuků, nikoliv slabik. Jeden zvuk může v českém jazyce představovat jednu slabiku, ale stejně tak dvě nebo polovinu.

To jsem ale odbočil, chtěl jsem mluvit o tom, čím se haiku jakožto literární útvar tak liší od znělky, že mi přijde scestné zavádět podobná porovnání.

Haiku vychází z tradiční japonské kultury a jako takové klade na básníka nejen mnohé formální požadavky, ale stejně tak (a ještě větší měrou) požadavky obsahové. Zatímco česká znělka je lyrickou básní o lásce - nejčastěji o čtyřech strofách a čtrnácti verších, haiku má těch pravidel mnohem více, a to především v oné obsahové části.

Některá pravidla, která se váží k obsahu, nelze dost dobře v českém jazyce dodržet,

např. sezónní slovo kigo má v japonštině specifický význam - japonský básník výrazně distinguje, co kigo je a co už není. V českém jazyce je to samé předmětem polemik.

Dále - moderní japonské haiku (a ano, i Japonci sami to stále označují za haiku - vědí proč, k tomu však až za chvíli) upouští právě od těchto pravidel, která se váží k obsahu. Čím byla pro člověka v devatenáctém století příroda, tím je mu v jednadvacátém století široké spektrum věcí. Haiku se totiž nesnaží být rigidní formou, haiku si klade za cíl zachycení pocitu. A každý, kdo haiku miluje, dokáže zcela jasně zachytit ten pocit v textu a říct: tohle je pocit haiku.

A potom nezáleží, jestli se jedná o dva či tři verše. Nezáleží, zda je obsahem textu odbržděný parostroj řítící se dolů ulicí, či zda básník opěvuje pavoučí síť. Nezáleží na žádném z pravidel, která jsou vyřčena, aby začínající autoři měli svá vodítka a čtenáři oporu.

Ano, haiku se snáze píše za dodržení mnoha důležitých pravidel (jeden gramatický předěl mezi verši, vyhýbání se expresivním a emotivním výrazům, metaforám, jinotajům, obecně evropským básnickým figurám), ale opravdového mistra slova nevážou, on váže slova.

To je podle mého názoru esence haiku, prožitek a dostatek empatie a zkušenosti ho vyjádřit.

Nehádejme se proto, prosím, co haiku je a není na základě pouček. V tomto konkrétním případě dávám kritikům za pravdu: o haiku se opravdu dle mého názoru nejedná ("svístot"; nesourodá první a druhá část textu; nepovedlo se zmrazit přílišnou dynamiku obrazu a ten je stále v pohybu). Ale v jiných případech by mohlo dojít ke kolizi názorů, kdy by opravdový milovník haiku možná dost těžko obhájil svůj pocit, na jehož základě rozpoznal v textu haiku. A nic nehořkne víc, než rozpor s kritiky, kteří na haiku berou pravítka a míry.

03.04.2007
00:18:41

oldjerry

Dero - díky, je to fajn ! Něco z toho jsem už četl a věděl, ale uznávám že takto okomentované to dostává hlubší smysl. Trochu mne zarazilo, že navozuješ pocit, že srovnávám haiku se sonetem - ne ! Já jen tvrdím, že mrzačit tradiční formy je barbarské a na tom trvám. Asi s tím neuspěju, zdá se, že na

tradice kašlou mnozí. Jsem natiolik soudný, že vím o nemožnosti zcela ortodoxně dodržovat zásady klasického haiku při tak odlišném jazyce jakým je čeština ve srovnání s japonštinou. Ale stále lze se přibližovat obsahově. Souhlasím, že témata jednadvacátého století a nových jevů v životě se nutně musí projevit i v tvorbě haiku, nicméně se domnívám, že by se měla zachovat forma a zásada osobní neangažovanosti, tedy emoční složka.

Příklad :

pára a olej
staré lokomotivy
nafta nevoní

Rozhodně jsi mi ale pomohl pochopit autory, kteří jedou tebou naznačeným směrem... Díky !

03.04.2007 Oldjerry
00:20:03

A ještě Ša-gej : uznávám - jsem sto let za tebou !

03.04.2007 Skafararix
00:22:37

Dero, vynikajúci príspevok. Trefny, kultivovany, podnetny...klobuk dole a dakujem za tvoj cas i snahu! Vyjadril si to, co ja nedokazem.

03.04.2007 Dero
01:11:58

Oldjerry: *Trochu mne zarazilo, že navozuješ pocit, že srovnávám haiku se sonetem - ne !*

Omlouvám se, četl jsem svůj příspěvek a opravdu se mi to povedlo. Haiku se sonetem srovnávám já, a to zcela účelově, jen abych si vypomohl formou, která je nám oběma pravděpodobně bližší.

Já jen tvrdím, že mrzačit tradiční formy je barbarské a na tom trvám. Asi s tím neuspěju, zdá se, že na tradice kašlou mnozí.

Zde by asi bylo dobré se zamyslet, zdali může v češtině vlastně vzniknout haiku. Podle mého názoru nemůže. Haiku je vlastní japonštině a jako forma je definováno právě a jen v ní.

Odvozeniny haiku, jimiž jsou vedle textů v cizím jazyce a formě haiku i překlady haiku klasických mistrů, se občas označují termínem free-haiku (volné haiku). Stejný termín se

používá i pro haiku, která závažným způsobem vybočují z formy klasického haiku.

Existují tu tedy jakési sémantické třecí plochy. Bez pochyby však zůstává, že pokud mluvíme o haiku v češtině, necháváme si zároveň jistou toleranci vyplývající z omezení našeho jazyka. Ale neexistuje takový soudce, který by řekl, do jaké míry jsou tato omezení opravdu platná. Nedokáže to říct ani zkušený japanista.

Je tedy nesmírně obtížné mluvit o "klasické formě", pokud mluvíme o haiku v cizím jazyce. Například gramatický předěl typický pro japonská haiku v češtině realizovat lze, ne tak snadno už nepřímou kauzalitu, na níž je tento předěl často založen v japonštině.

Právě tato "příprava" na gramatický předěl v japonštině jen málokdy vůbec může zabrat jediný verš. V češtině je něco takového zcela běžné a právě proto je pro mnoho velice obtížné najít opravdu hutný druhý verš jejich haiku. Pokud bychom chtěli haiku uzpůsobit češtině, proč si házet klacky pod nohy požadavkem tří veršů? Proč neumožnit dva, které v češtině narozdíl od japonštiny mají své místo?

A na jakýkoliv jiný rys klasického haiku existuje podobné "ale přece v našem jazyce", který jeho význam v tomto cizím jazyce oslabuje.

Je tedy, dle mého názoru, obtížné mluvit o klasické formě haiku v českém jazyce. Přirovnal bych to k tzv. *eye rhyme* v anglické poezii, který je také v češtině zcela nemožné adekvátně vyjádřit.

03.04.2007
11:08:06

oldjerry

Neutíkám od problému, ale všechno, co stačím absorbovat jsi asi už napsal. Já v jádru souhlasím, není tam nic, co bych nemohl strávit. Jeden důsledek to bude mít jistě. Přestanu se vyjadřovat k haiku ostatních autorů včetně podle mne dost kontraverzní Šagej. Já se budu dál držet svého, co se mi líbí a co já považuji i když asi mylně za haiku/česká verze mírně klasicistní. Rozhodně jsi mi nepsal zbytečně a já ti za to Ď. Nemám ambice, nemám tedy ani důvod jednat proti své přirozenosti, ale dívám se teď na haiku poněkud rozšířenýma očima.

03.04.2007

Dero

13:52:22

Oldjerry, prosím jen o jedno. Vyjadřuj se dál. Každý kultivovaný názor má svoji hodnotu. Byla by škoda, kdybys jen proto, že někteří kritici mají třeba k haiku téměř otcovský vztah, přestal autorům poskytovat svůj vlastní názor.

Teď jsem to psal u Zuzulinky, autor různé názory potřebuje, aby mohl většinou svých čtenářů prorůst až za sluncem. Pokud by se měl pnout jen po názorech z jednoho soudku, kdo ví, kam by se dopnul.

Jinak výkřiku toho typu, který tu předvedla entita Ša-gej, neber na vědomí. Jsou tu na denním pořádku a velice se vyplatí se alespoň pro tento případ obrnit arogancí. Kde není argument, tam nevidím názor. Docela mi to zatím vyhovuje.

04.04.2007

Darmo-šlap

12:52:52

Milí přátelé haiku. Nechci se nějak plést do vaší disputace o haiku, činím tak jen proto, že jeden můj známý básník studující japonštinu mi vytrvale tvrdí, že haiku nelze psát jinak, než japonsky. Zde pozoruji, že i Dero uznává, že na tom něco je. Tedy vám preposílám do diskuze názor tohoto básníka, Petra Hrbáče:

„Před časem jsme se s Darmo-šlapem dostali k jednomu malému literárnímu problému. Tvrdil jsem, že skutečné haiku může být napsáno pouze v japonštině. Samozřejmě, věděl jsem, a vím, že existuje rozsáhlá literatura nejaponsky psaných haiku. Zřejmě s tím víceméně začali už beatníci a spříznění, jakési menší procento nejaponsky píšících autorů snad tvořilo haiku ještě dřív, před druhou světovou válkou. Prostě, stačí se podívat na internet, a zjistíme, že jsou kluby haiku v angličtině psaných, ve francouzštině psaných, v němčině, ve španělštině... no atd. Haiku jsou dnes populární podobně jako japonské bojové sporty, ikebana, asi ne ale tolik, jako momentálně sudoku...

O zenovém buddhismu toho moc nevím, možná skoro nic, ale o japonštině něco málo vím. Žádný zázrak, to jistě ne, nicméně orientuju se trochu nejen ve fonetické, ale i ve psané podobě japonštiny. (V té nakonec víc nežli v mluvené.) Domnívám se, že skutečné japonské haiku jakožto slabičná miniatura onu fonetickou a rytmickou miniaturnost přesahuje ještě grafickou, tedy vizuální podobou, sedimentací významotvorných a kontextotvorných funkcí kandži, neboli japonských (většinou ale

původně čínských) znaků. Ty jsou pro Evropana často velice těžké na zapamatování a pokud bychom brali do úvahy ještě kaligrafickou podobu znakových zápisů, haiku získávají další ze svých četných rozměrů. Nevidím nic špatného na imitování neevropských v tomto případě tedy japonských básnických forem, ani na imitování grafické podoby jejich zápisů, které bývaly mnohdy stylizované v duchu některé ze škol kaligrafie. Jenom sděluji, že jakožto japanofil akceptuji termín haiku v případě latinkou psaných básniček (navíc psaných nikoliv v japonštině) trošku obtížněji. Ale nejsem a nikdy jsem nebyl dogmatik či fanatik, což ovšem o některých Japoncích (to teď moc japanofilně nevyzní, vím) říci nelze. Demo, ganbatte kudasai! Nihonjintachi wa itsumademo yasashi darou! Nicméně, snažme se! Japonci (stejně) zůstanou (především) laskaví (zdvořilí). Víím, je to víceznačné, ale takové už japonská kultura a společnost a tradice jsou. Petr Hrbáč“

04.04.2007
13:09:29

Oldjerry

Darmo-šlape - to vypadá velice seriózně a já to беру. Rekl-li jsi A, zkus si vymyslet, coby mohlo být tím B : haikuoidní forma je dle mne nejen na zdejším serveru velice frekventovaná i když kvalitativně (i bez přihlédnutí k tebou uvedeným rozdílům)velice rozdílná. Jde o způsob, kdy smyslem psaní je dostat maximální obsah do předem stanovených mantinelů a završit ho nadrealistickým motivem, pointou, závěrem, duchem.

Co je pro mne zcela nové, že v origjaponském haiku se zpestřuje vlastní text starými znaky - to je potom ovšem opravdu o něčem jiném. Kudy z toho ven, aby se »vlk nažral« ? Vymyslet název české verze - nebo prostě nejaponské verze, dát jí pravidla taková, aby se japonským blížila s respektem ke zvláštnostem i odlišnostem českého jazyka. Rád bych vyvolal diskuzi na toto téma, zatím na Písmáku a jestli jinde - to by snad vyplývalo z dalšího vývoje.

V každém případě ti děkuji, vnesls' mi do toho galimatyáše trochu »uspořádatelna«...

04.04.2007
15:18:58

Skafararix

Chlapci dakujem. veľmi podnetne citanie je pod tymto dielom. Take mraky prifukujuce i odnasajuce:)

A tusim ani nemam ktomu co dodat. Teoria nikdy nebola mojím hobby, som ja taky jednoduchy

imitator sikmookych haha.

Majte sa vsetci krasne a piste ako uznate za vhodne. A ako nazvat ceske ci slovenske haiku? Hmm...to bude na dlhu debatu

Ja navrhujem nazov : "Tvarôžtek":)

04.04.2007 Oldjerry
17:45:58

Skafararix - ani si celkom nevyzeral na srandistu a hľa ! ako si sa vyvejčil

04.04.2007 Skafararix
17:57:54

Myslím to smrteľne vazne a za svoj navrh som pripraveny hoc aj lobovat!

04.04.2007 Paulart
21:14:28

Ahoj, no to koukám, chvíli nejsem na netu a taková diskuze se tu rozjela. Děkuju všem, i za kritické připomínky.

Abbe - roztržená kapsa cyklisty není ani „suchá“ ani „mokrá“. Prostě je. Třepotala se. Všimla jsem si jí. Zaujala mě. Dílko okamžiku. Někdo nevidí. Jiný vidí, nezapíše, zapomene. Další vidí, zkusí to napsat, tak, jak to je. Nepokouším se psát „japonskou romantiku“, zkusím haiku. Kdysi jsem si napsala, že existuje jediná tradice v haiku, a to tradice přítomného okamžiku. To stále cítím jako nejdůležitější. Zatřepotala-li se kapsa v mé blízkosti, a to tak, že cyklista, kterému patřila, mě málem porazil, pak to považuju za hodné zaznamenání. Tedy: Teď a tady. Netřeba putovat do Japonska za romantikou :-).

Oldjerry: Ty „hloupé řeči namyšlené buchtičky“ byly mířené na mě? :-).

Dero: Konečně jsi se ozval. Díky. K mému dílku jsi napsal tohle: "Svistot"; nesourodá první a druhá část textu; nepovedlo se zmrazit přílišnou dynamiku obrazu a ten je stále v pohybu. Prosím o vysvětlení, najdeš-li si čas na začátečnici. V čem je špatná u haiku dynamika? Je důležité zmrazit nějak pohyb, jako na fotografii?

04.04.2007 Ša-gej
21:47:45

Abbe: Tady jsem!

04.04.2007 Oldjerry
21:54:54

Když jsem to psal - obával jsem se, že to vztáhneš na sebe - ne, to byla jiná cauza tak čerstvá, že jsem si ji přitáhl i k tobě. Nemám ve zvyku posmívat se a urážet lidi a už vůbec

ne ty, o nichž vím, nebo se domnívám, že jsou solidní. Jinak bych ti doporučil, aby sis pozorně přečetla vše, co se ti tu urodilo, je to jedna z mála věcných diskuzí o něčem jiném, než o ničem. Je jen o haiku, o jeho duchu, formě a jeho pozici tady....

05.04.2007
22:18:21

Paulart

Dero, nezapomeň mi odpovědět, jak jsi to myslel s tou dynamikou. V čem je špatná u haiku dynamika? Neprovokuju, jsem zvědavá, ráda bych to měla objasněné.

05.04.2007
22:27:21

Darmo-šlap

Oldjerry, jen jsem přeposlal názor Petra Hrbáče, který studuje japonštinu. Není to můj názor. Jinak, co se mě týká, nenechávám si zpravidla kazit radost z tvorby. Je to nádherné dívat se na svět jako staří haikuisté. Pro zajímavost, tohle je vyznání Bašóa, pro mne znamená více, než veškerá diskuze o počtu slabik: " Je ve mně cosi, co odedávna tak miluje básnění, až se stalo cílem mého života. Někdy mě omrzí a chtěl bych toho nechat, jindy pln horlivosti se snažím jiné v něm překonat. Tyto nálady soupeří v mé hrudi a nedopřávají mi klidu. Na chvíli jsem si přál, získat postavení a dosáhnout hodností, ale to cosi mi v tom zabránilo. A tak jsem nakonec zůstal bez schopností a dovedností viset na tenké niti poezie." Tohle je duch haiku, zbytek je litera.

05.04.2007
23:50:06

Oldjerry

No jo to jsi právě přetlumočil posledně a já v rozpětí svých možností pochopil. Proto ta snaha trochu se osvobodit, zachovat to, na co máme v našich podmínkách při našem způsobu chápání věcí a dějů. Nevím, zda jsi mi nechtěl naznačit, abych to pustil z hlavy... já napsal spřízněné duši, že s úspěchem počítám tak nejvýš z 10%. Ale zkusím to. Jsem zvyklý ze svého života na různé krachy, tak mě tento možný další už nepoloží. Nejsem Bašó, ale můj život už je taky o něčem jiném, než o úspěchu....

09.04.2007
22:45:10

abbe

paulart (pavlistické umění?)

považuješ-li za hodné zaznamenání
když cyklista
kterému patřila třepotající se kapsa
tě málem porazil
pak odpusť

to jsem z tvého dílka nevyčetl

10.04.2007
10:25:59

Paulart

Ne ne, nešlo o to, že mě málem porazil. Toš mě špatně pochopil. A nebo já se blbě vyjádřila. Jde opravdu o tu kapsu. Že se třepotá, což se nestává denně, aby mě míjel cyklista takto nedbalý, že. Tedy - to překvapení, že mě míjí tento cyklista, teď a tady, TO mě málem "porazilo", inu, o tohle pře-kvapení jde v haiku, myslím, častěji, než o snivou japonskou přírodu :-).

kočka na střeše		
datum / číslo	12.04.2007 / 241127	Vytisknout Přečíst později
autor	Paulart	Je v oblíbených
kategorie	Haiku	
upřesnění kategorie		
sbírka	Dílo není zařazeno v žádné sbírce.	
zobrazeno	92x	[seznam]
reg. / anonym. čtenářů	30 / 15	[seznam]
počet tipů	11	Dát tip [seznam]
v oblíbených	3x	Je v oblíbených [seznam]
do výběru zařadil	Honzyk,	
zařazeno do klubů	Dílo není v žádném klubu.	
kočka na střeše		
<i>kočka na střeše černého volkswagenu kouše anténu.</i>		

Názory čtenářů

12.04.2007
20:13:34

Honzyk
redaktor

---ja to rikam, ze kocky sou pekny svine...ale auta este vetsi...vcera, vrativ se z cest, cistili Zizkov, dali auta teda pryc, museli... KRASA..!---

ERGO: JSEM NA STRANE KOCKY.... (ale toho usili!!)**

12.04.2007 **Honzyk**
20:13:49 redaktor

..jo a ladi to teda.....

12.04.2007 **StvN**
20:16:23

Vsadam boty, že to auto bylo původně jiné, ale volkswagen má víc slabik.

12.04.2007 **Skafararix**
20:18:25

StvN to uz nemylis vazne tieto invektivy hadam:)

Ako obraz aj ako haiku pre mna fajn, ano...asi najlepsie z tvojich poslednych. I ked trochu bizarne a tazko uveritelne.

12.04.2007 **malinka_hvezdinka**
20:20:09

:-) hezký obrázek ;)... *

12.04.2007 **ladylkazoo**
20:21:25

podarenaaa .

12.04.2007 **StvN**
20:21:37

skarafix - příště nehádej a zkus začít myslet, ok? A jestli chceš jenom tlachat, tak si rovnou ušetři všechny zlehčující poznámky někam na chat.

12.04.2007 **Fairiella**
20:23:47

*

12.04.2007 **Skafararix**
20:30:44

StvN, je mi uprimne luto ak som sa dotkol tvojho vzneseneho utlocitu. Ver, ze to viackrat neurobim. Bozechran. Prepac.

Zajtra si ostriham hlavu.

12.04.2007 **StvN**
20:32:56

kecáš do něčeho, do čeho abs nevidíš. Mé kritiky mají svou historii a Paulart to ví.

12.04.2007 **Skafararix**
20:35:35

To je mozne a opak netvrdim. Necham vas teda hrat sa na vlastnom piesocku. Ja idem pred vedlajsi vchod. Ahoj.

12.04.2007 **Dero**
20:53:14

Z Tvých posledních textů je tento asi nejbližší tomu, co si já představuji pod

pojmem haiku (či czaiku, kterýžto název se mi líbí). Co mi chybí, je pointa.

Může to znít trochu překvapivě, ale já nacházím jen ucelený obrázek. Haiku je o zachycení okamžiku, je to mistrovství slova. Ty v tomto díle okamžik zachycuješ - a poměrně zdařile, ale chybí mi tu výraznější kontrast. Něco, co by mi dalo pocit: Aha, tak teď znám obě stránky toho momentu. Tu bílou i tu černou, světlou a tmavou, vroucí a chladnou, bezdešnou a lomozíci.

Nemluvím tu o atmosféře okamžiku, tu se Ti podařilo vystihnout dobře. Mluvím spíše o vrstevnatosti jazyka, snad dokonce o chuti jednotlivých slov.

Haiku spoléhá hodně na svoji formální stránku, nejvíce na jazyk, proto u něj není samoučelné mluvit o těch nejjemnějších odstínech významů slov, jejich chuti a vůni, tvaru a povaze.

Jednoduše řečeno: Ten gramatický předěl by podle mého názoru mohl být výraznější. Ale vyhnul bych se takovému, který jsi použila v několika minulých dílech, tam se úplně míjíš slovy.

Chápu, že tohle mé povídání není příliš srozumitelné. Snažím se co nejpřesněji vyjádřit svůj pocit z díla a také fakt, proč si myslím, že do haiku/czaiku ještě nějaký ždíbek chybí.

Pokusím se to vysvětlit na příkladě, ale stále myslí (a s Tebou prosím i případné kritiky, kteří na mě budou reagovat) na to, že jde o výrazné zjednodušení.

Použiji gastronomickou paralelu. Představ si slova rozdělená do několika kategorií dle "chuti". Například holá podstatná jména by se mohla dělit na *syrová* (dům, květina, slunce), *kouřová* (vandrák, plech, hrot), *medová* (vláha, mlýn, klasy), *kořeněná* (lomoz, střík, trámy), *hořká* (půda, zatuchlina, habán) atp. atd.

Dalo by se mluvit o desítkách různých skupin pro podstatná a přídavná jména, slovesa, příslovce i citoslovce. Různé chutě však mají i částice, zájmena, číslovky, předložky, ba spojky.

V tom mém dělení bych k sobě míchal jako základ jídla (první dva verše haiku) jen

slůvka chutí, které k sobě dokonale harmonizují (*kouřová + kořeněná, syrová + medová*). Tím bych vytvořil základ chutné krmě (harmonickou miniaturu). Třetí verš bych ovšem přirovnal ke kuchařskému majstrštyku, ke kompletaci chuti, přidání nového rozměru. Například ke kombinaci *kouřová + kořeněná* slova bych přidal *med* (ať už celý verš, nebo jen nástin chuti v podobě jednoho slova), ke kombinaci *syrová + medová* slova zase *koření*.

Když bych i před toto velmi jemné (a navíc čistě moje) rozlišení chutí dodržel i pravidlo gramatického zlomu a podnětné vizuální stránky, věřím, že by se mi povedlo napsat minimálně průměrně haiku/czaiku.

Ty chutě, které zde spolu s příklady slov předkládám, jsou mojí "paletou". Ta Tvoje paleta může být dramaticky odlišná, můžeš vnímat slova podle jiného smyslu, jiných kritérií. Ale vždy by mělo platit, že čtenář toto Tvoje rozdělení pod vlivem Tvého díla bezděky přejme a tím jej i procítí, jak jsi zamýšlela.

Myslím si, že v tomto Tvém díle se to nepovedlo na sto procent. Doufám jen, že jsem nepsal příliš zmatečně a že se z mých slov dá vyčíst něco přínosného.

Rád jsem četl. *

12.04.2007 (závorka)
21:10:04

jo, ale jo (líbí) T
Dero !

12.04.2007 chytrá_jak_radio
21:13:02

johó to je dobrý :-))smích*

12.04.2007 mandíl
21:15:58

no prosim. haiku ako byt ma****

12.04.2007 per_zay
21:38:59

hmhhh dobré - i Dero - T

12.04.2007 oleandr
23:43:38 redaktor

živé

12.04.2007 abbe
23:52:44

pes na kapotě
oranžové škodovky
zanechal lejno

hovnivé haiku

13.04.2007
02:35:57

Jerry_Shit

No, není to špatný, ale...

13.04.2007
12:09:50

Sasak

sem se zasmál... :-)

13.04.2007
22:05:36

Paulart

Jé, díky všem, to je čtenářů!

stVN - fakt to byl volkswagen. Tedy, původně jsem tam měla "černého Golfa" :-). Tedy jsi to odhadl dobře. Od jisté chvíle se snažím udržet to 5-7-5, zlomena agrumenty zkušenějších. Ska - neutíkej mi nikam "pred vedlajsi vchod"! Víš, že si Tě vážím. Je těžko k uvěření ta kočka, že? A to si představ, že jsem to viděla ještě ke všemu před vchodem do místního bordelu.

Dero - ještě znovu si zítra Tvůj příspěvek přečtu. Okopíruju si ho, abych Ti mohla odpovědět. Díky!

Ša-gej - děkuji i tak, bez tipu, že ses odhodlala mi napsat, i když jsem se Tě dotkla v jedné z předchozích reakcí kdesi - už ani nevím, kde.

14.04.2007
10:01:43

Paulart

Dero, tak konečně trocha klidu. Tvá úvaha ukazuje, jaký cit pro jazyk máš. Před časem jsi mi moc nevěřil, že je mi teprve šestnáct, já se zase teď divím, že Tobě je teprve devatenáct :-). Umět rozpoznávat slova podle chuti - to je něco úplně nového. Objevného. Ale je to i dar, tohle se asi nedá naučit, tedy - zpětně popsat ty chutě u někoho jiného snad ano, ale tvořit podle toho, na to asi nemám. Já zkoumám jazyk spíš podle zvukové stránky. Zvukomalebnost třeba takového básníka Palivce ("ta má jatá májata") mě naplňuje pocitem virtuozity. Na počátku se snažím vyhybat abstraktům a pojmenovávat s rozvahou, vyslovovat nahlas. Cítím trochu i studená a teplá slova. Ostrá a melancholická (četla jsem úvahu M.C.Putny o rozdílu českého Jinoch a německého Jüngling, české slovo zamlžené, zasněné, německé jiskřivé, zvonivé, třpytivé). Atd. Ale to všechno je hodně přes zvuk, možná přes barvu. Tys mi otevřel nové možnosti jazyka.

V případě tohodle mého pokusu je vidět snaha nacpat se do 5-7-5. První verze tohoto haiku

byla:

Kočka na střeše
černého Golfu
okusuje anténu.

Zlom v haiku chce opravdu cit. Japhy mi vyčítal (přes kámoše Ignatze :-)), že mám vše postavené na laciném kontrastu. Tady jsem to zkusila "jedním dechem". Jinde je ten zlom necitelný, haiku pak není z "jednoho kusu". Díky moc za názor. A dlužíš mi odpověď na moji otázku z jiného pokusu (s tou roztrženou cyklistovou kapsou). Jak je to s dynamikou v haiku? :-) Zdraví Paulart